

174 . Șoimeni | Comuna: Păuleni Ciuc | Județ: Harghita | Punct: Dâmbul Cetății | Anul: 2007

Anul: 2007

Cod RAN: 83384.01

Perioade: Preistorie

Epoci: Neolitic, Eneolitic, Epoca bronzului timpuriu

Categorii sit: Domestic

Autori: Dan Lucian Buzea, Daniel Garvăn, Valerii Kavruk, Gheorghe Lazarovici

Instituții: Muzeul Național al Carpaților Răsăriteni, Sfântu Gheorghe, Complexul Muzeal Județean Neamț, Muzeul Național al Carpaților Răsăriteni, Sfântu Gheorghe, Universitatea "Eftimie Murgu", Reșița

Rezumat

Stațiunea se află la cca. 8 km N-E de municipiul Miercurea-Ciuc și la 1 km N-E de satul Șoimeni (Csikcsomortán), comuna Păuleni Ciuc, județul Harghita, în locul numit de localnici Várdomb (Dâmbul Cetății). Cercetările arheologice s-au desfășurat în secțiunea SI și au vizat valul de fortificație al așezării și urmele de locuire eneolitice de sub val (Pl. III/1,2).

Locuirea din epoca bronzului mijlociu. Au fost descoperite urme de locuire aparținând culturilor Wietenberg și Cucuteni.

Raport

Stațiunea se află la cca. 8 km N-E de municipiul Miercurea-Ciuc și la 1 km N-E de satul Șoimeni (Csikcsomortán), comuna Păuleni Ciuc, județul Harghita, în locul numit de localnici Várdomb (Dâmbul Cetății). Inițial, pe locul respectiv a existat un promontoriu natural, de formă ovală, cu suprafața de cca. 60 x 90 m și înalt de cca. 3 m.

Așezarea a fost descoperită în perioada interbelică de Al. Ferenczi care a inclus-o în repertoriul cetăților dacice din Transilvania. În anii 1956, 1960 și 1967 aici a efectuat cercetări arheologice Székely Zoltán. Din anul 1999 cercetările arheologice în acest sit au fost reluate de Muzeul Național al Carpaților Răsăriteni.

Cercetările arheologice s-au desfășurat în secțiunea S.I (E-F/5-7; G-L/1-5) și au vizat valul de fortificație al așezării și urmele de locuire eneolitice de sub val (Pl. III/1,2).

Locuirea din epoca bronzului mijlociu

Valul de apărare al așezării, prezintă o structură incluzând mai multe depuneri succesive de pământ de culori diferite. Cercetările au evidențiat încă o dată faptul că unele dintre umpluturile valului reflectă mai multe faze de ridicare și funcționare a acestuia.

„Gardul interior” (Cpl. 15). Acest complex a fost cercetat în urma campaniilor arheologice din anii 2001 – 2002. A fost surprins în marginea interioară a valului (16 x 0,3-0,5 m) la adâncimea de 0,7 - 0,9 m, orientat pe direcția NV-SE.

În carourile H-K/1-3, umplutura șanțului din partea superioară este formată din bolovani de piatră neprelucrați (0,1 – 0,2 m). În carourile E-G/4-6 umplutura șanțului era formată din pământ (argilă) în amestec cu multă piatră locală (sfărâmată) fiind asemănătoare cu cea din umplutura valului. S-a observat faptul că acesta perfora și stratul de cultură eneolitic (5,4 x 0,3-0,4 m) și se îngusta spre fund. Umplutura era formată din pământ pietros de culoare galbenă, în amestec cu puține materiale ceramice, oase animaliere și resturi de lemn ars.

Urme de locuire Wietenberg

L. 32a fost surprinsă pe suprafața de 4 x 1 m, la adâncimea de 0,5 m. Latura locuinței dinspre coama valului a fost săpată în mantaua acestuia. Partea superioară se prezenta sub forma unei aglomerări de bolovani de piatră, în amestec cu puține fragmente ceramice și lipitură. La adâncimea de – 0,8 m, pe nivelul de călcare a fost descoperită o vatră de foc. Locuința a fost conservată pe acest nivel.

Gr.7. A fost surprinsă la adâncimea de 0,56 m, unde apărea ca o pată de pământ afânat de culoare neagră. Groapa avea gură circulară (diametrul = 2,5 m). Adâncimea maximă la care a fost săpată groapa era de - 2,2 m de la suprafața actuală a terenului. Umplutura era formată dintr-un pământ negru afânat, în care apărea o cantitate importantă de lemn carbonizat. Inventarul gropii consta în materiale arheologice din diverse perioade, dintre care, cele mai târzii aparțin culturii Wietenberg.

Locuirea eneolitică

Au fost cercetate parțial două locuințe (L. 12, L. 31), o vatră de foc cu pavaj din pietre (Cpl. 30) și o vatră-rug (Cpl. 29).

L. 12(Pl. V/1,2).Perimetrul locuinței a fost delimitat de o aglomerare de fragmente ceramice, oase animaliere, pietre, și puține resturi de lemn și lut ars. Locuința a fost surprinsă sub valul așezării, la adâncimea de 2,5-2,6 m, are forma rectangulară (4,5 x 3,5 m), orientată pe direcția NV–SE. A fost distrusă în partea dinspre incinta așezării de amenajările din epoca brozului mijlociu.

Modul în care sunt dispuse materialele arheologice marchează mai degrabă momentul de abandonare a locuinței, materialele sunt amestecate, existând un proces involutiv în ceramică. Din invntarul locuinței lipsește ceramica pictată în stilul Cucuteni A2.

L. 31 (Pl. IV/1,2) a fost cercetată parțial (4 x 2,5-3 m), deoarece o parte din locuință se extinde sub valul de pământ al așezării.

În partea superioară erau resturi de fragmente ceramice, pietre, bucăți de lemn și lut ars. Umplutura locuinței era formată din pământ de culoare roșiatică în amestec cu bucăți de chirpic ars probabil de la pereții prăbușiți. Într-un mic sector a fost surprinsă și podeaua locuinței. Ceramica descoperită aparține fazei Cucuteni A2. Locuința a fost conservată pe acest nivel.

Cpl. 29 (vatră-rug) a fost surprinsă la adâncimea de 2,6–2,7 m. Vatra a fost descoperită imediat sub valul de pământ și s-a evidențiat printr-un strat de cenușă (0,5–0,6 m), gros de circa 2–3 cm. În mijlocul acestei aglomerări de cenușă au fost descoperite două pietre.

Cpl. 30 (vatră-cuptor) a fost surprins la adâncimea de 2,7 m și era format dintr-o aglomerare de bolovani de piatră, ce avea forma relativ rectangulară (1,6 x 1,8 m). Printre pietrele neprelucrate ce făceau parte din structura vetrei, au fost descoperite mai multe fragmente de râșniță.

Cercetarea valului cetății a evidențiat faptul că umplutura avea o structură relativ omogenă. Aceasta era uneori bine tasată iar pe alocuri, acolo unde nu avea pământ ca liant, aceasta devenea instabilă. Vetrele de foc descoperite până acum în cadrul așezării, în toate etapele locuirii Cucuteni – Ariușd, au caracteristici comune. Vetrele aveau forma circulară (1,2–1,8 m), se utiliza un pavaj din pietre, uneori chiar cu resturi de unelte (fragmente de râșniță) și fragmente de vase ceramice, peste care era aplicat apoi lutul.

După elementele de construcție și inventarul celor două locuințe cercetate L. 12 și L. 31, acestea aparțin unor etape diferite ale culturii Cucuteni – Ariușd Faza A.

În L31 au fost descoperite urme consistente ale locuinței cu resturi de podea, material ceramic pictat în special bicrom (pictură cu alb pe fondul roșiatic al vasului), toate aceste date indicând o perioadă de înflorire a acestei civilizații din etapa Cucuteni – Ariușd A2.

Lipsa materialului ceramic pictat din L. 12, lipsa elementelor de construcție, precum și prezența unor figurine antropomorfe ce sunt caracteristice unor faze mai târzii ale culturii Cucuteni – Ariușd, indică faptul că această locuință aparține unui proces de retardare.

Cercetarea complexelor eneolitice demonstrează încă o dată că la Păuleni Ciuc–Ciomortan „Dâmbul Cetății”, sunt mai multe nivele de locuire din perioada culturii Cucuteni – Ariușd Faza A.

Informații suplimentare online

[Raportul 3994 din cronica.cimec.ro](#)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](#)
